

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Temiz Hava Hakkı Platformu'nun (THHP) hava kirliliğinin azaltılması, halk sağlığının korunması ve temiz hava hakkının savunulması amacıyla Eylül ayında hazırladığı “Kara Rapor 2021: Hava Kirliliği ve Sağlık Etkileri”ne göre 5 ilde hava kirlilik sorunu kronikleşti. Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) de dâhil olduğu 16 sivil toplum kuruluşu tarafından hazırlanan ve bu yıl dördüncüsü yayımlanan rapor, “Türkiye'nin 2020 Yılı Hava Kirliliği Karnesi”, “2020 Yılı Kirlletici Bazında Hava Kirliliği”, “İklim Değişikliği ve Hava Kirliliği”, “Hava Kirliliğinin Sağlık Etkileri”, “Türkiye’de ve Dünyada Hava Kirliliği Mevzuatı” isimli beş başlıktan oluştu. Raporda, 2020’de sadece Bitlis ve Hakkâri’de temiz hava solunduğu; 45 ilde ise hava kirliliğinin ulusal sınır değerlerini aştığı belirtiliyor. Raporda, orman yangınlarıyla iklim değişikliğine sebep olan siyah karbonun havaya salındığı açıklanırken, kirli havanın COVID-19’un vücuda girişini kolaylaştırdığı; genlere etki eden hava kirliliğinin yetişkinlerde majör depresyonu ve yaşlanmayı tetiklediğine de yer verildi. Hava kirliliğinin 12 şehrinde artık tüm yıla yayılan bir sorun olduğunun altı çizilen raporda, Muş, Iğdır, İstanbul, Sinop, Malatya, Edirne, Tokat, Kayseri, Denizli, Düzce, Karabük, Ağrı ve Ankara’daki 15 istasyonda 2020 yılı boyunca yapılan ölçümlerde “yüksek hava kirliliği” gözlemlendiği kaydedildi. Ayrıca Iğdır, Maraş, Manisa, Ağrı ve Düzce’de hava kirliliği sorununun kronikleştiği ifade edilirken, 2020’de hava kalitesi en düşük çıkan iller ise Iğdır, Ağrı ve Muş olarak sıralandı.

Ağrı ilimiz, ülkenin en pahalı doğalgazının satıldığı bir ildir. İlimizde doğalgaz altyapısının şehir merkezi ile sınırlı olması ve doğalgazın pahalı olmasından kaynaklı yaygın bir tüketim söz konusu değildir. Ağrı ve ilçelerinde, doğalgaz altyapısını yaygınlaştırarak ve doğalgazın fiyatının da düşürülerek ilimizin hizmetine sunulması önemli ölçüde ihtiyaç sahiplerini rahatlatacaktır. Seçim bölgem olan Ağrı’nın hava kalitesinin en düşük olduğu iller arasında yer alması halk sağlığı açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Solunum yollarına bağlı hastalıkların Ağrı’da kış aylarında yaşlılarda ve çocuklarda sıkça görülmesi, kullanılan düşük kalitedeki kömürün kalitesine bağlı olduğu bilinmektedir. Ağrı’da alım gücü olmayan bireylerin ve ailelerin kullandığı düşük kalitedeki kömürlerin satışının kısıtlanması ve bu vesileyle ihtiyaç sahibi ailelerin kışlık kömür ihtiyaçlarının karşılanması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Hava kirliliği ile mücadele stratejisi geliştirilmesi amacıyla Bakanlığınızın ne gibi çözüm önerileri bulunmaktadır?
2. Ağrı'da ülkenin en pahalı doğalgazının satılma gerekçesi nedir? Ağrı ve ilçelerinde, doğalgaz altyapısının yeterli olmamasının nedeni nedir?
3. Ağrı'da düşük kalitedeki kömürlerin kullanımından kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?
4. Ağrı'da ihtiyaç sahibi olan birey ve ailelere ücretsiz ve kaliteli kömür dağıtımını yapılabilmesi için Bakanlığınız herhangi bir girişimde bulunacak mıdır?
5. Ağrı, Iğdır, Maraş, Manisa ve Düzce'de hava kirliliği sorununun kronikleşme nedeni nedir? Bu illerde havanın temizlenmesi için herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?
6. İller bazında temiz hava eylem planları oluşturulması için herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?
7. Ağrı, Iğdır ve Muş illerinin hava kalitesinin en düşük olduğu iller olmasının nedeni nedir? Söz konusu illerde hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla herhangi bir önlem alınmış mıdır veya alınacak mıdır?
8. PM2.5 ve PM10 değerleri başta olmak üzere tüm kirleticiler ülke genelinde ne sıklıkta izlenmektedir?
9. 2002-2021 yılları arasında hava kirliliğinin sağlığa etkileri ve ölüm sayısına ilişkin veriler; Ağrı, Iğdır ve Muş illerinde ne kadardır?
10. Çevre mevzuatına aykırı olan kömürlü termik santrallerin çalıştırılmasına izin verilmesinin nedeni nedir?
11. Endüstriyel yatırımlardan, sağlık etki değerlendirmesi raporu istenmekte midir?
12. Ülkedeki hava kirliliği mevzuatı Dünya Sağlık Örgütü kılavuz değerleriyle uyumlu mudur? Uyumlu değilse gerekçesi nedir?
13. Fosil yakıt kullanımına son verilmesi için herhangi bir yol haritanız mevcut mudur?
14. Alternatif enerji kaynakları ve ulaşım araçlarının desteklenmesi amacıyla sürdürülebilir bir politikanız var mıdır? Söz konusu politikanın içerik ve kapsamı nedir?
15. Hava kirliliğinin 12 şehrinde tüm yıla yayılan bir sorun haline geldiği ve 45 ilde ise hava kirliliğinin ulusal sınır değerlerini aştığı bilinmekte midir?